

Verslag symposium CCCTB: Towards a Harmonized Corporate Tax System in Europe

Annelies Roggeman, Isabelle Verleyen en Carine Coppens
Hogeschool Gent

Prof. dr. Philippe Van Cauwenberge
Universiteit Gent

De Hogeschool Gent organiseerde op 24 april 2012, in samenwerking met het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, het internationaal symposium CCCTB "Towards a harmonized corporate tax system in Europe". Heel wat vooraanstaande ondernemers, consultants, academici én politici uit zowel binnen- als buitenland verleenden hun medewerking aan wat een bijzonder vruchtbare discussienamiddag is geworden. Alvorens u de belangrijkste bevindingen van het debat mee te geven, lijkt het ons nuttig om in een notendop te omschrijven waarvoor CCCTB staat.

Voorstel tot richtlijn CCCTB

Ruim 10 jaar geleden riep de Europese Commissie (EC) werkgroepen in het leven om een nieuw systeem van een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag (CCCTB) voor te bereiden. Met dit nieuwe systeem streeft de Europese Commissie naar een verdere integratie van de interne markt door de bestaande fiscale obstakels op te heffen, te wijten aan het naast elkaar bestaan van 27 verschillende vennootschapsbelastingssystemen in de Europese Unie. Ondernemingen die grensoverschrijdend werken, hebben bijgevolg zowel te maken met hoge administratieve lasten en nalevingskosten als met dubbele belasting.

Het voorbereidend werk van deze CCCTB-werkgroepen heeft onmiskenbaar zijn vruchten afgeworpen. Inmiddels heeft de EC een beslissende stap in het besluitvormingsproces gezet door op 16 maart 2011 een voorstel van richtlijn uit te vaardigen betreffende een gemeenschappelijke gecon-

solideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting (CCCTB).

Samengevat bestaat het geplande CCCTB-systeem uit 4 stappen:

- 1) elke entiteit behorende tot een groep van ondernemingen bepaalt zijn belastbare winst volgens eenzelfde set van regels;
- 2) vervolgens wordt door consolidatie (o.a. verliesverrekening) de belastbare basis op groepsniveau bepaald;
- 3) de geconsolideerde basis wordt verdeeld over de verschillende groepsentiteiten op basis van de proporties die deze entiteiten aanhouden in de groepstotalen van verkopen, materiële vaste activa en personeel (de zogenaamde 'apportionment formula');
- 4) elke lidstaat heeft het recht om zijn eigen tarief voor vennootschapsbelasting toe te passen op de belastbare basis, toegewezen aan de groepsentiteiten die aanwezig zijn in dat land. Er wordt dus geen uniform belastingtarief opgelegd vanuit Europa.

Op politiek vlak is het CCCTB-dossier ondertussen in volle ontwikkeling. Eind 2011 hebben verschillende Europese landen en instanties, zoals het Europees Economisch Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, hun reflecties op het voorstel CCCTB geformuleerd. Op 19 april 2012 werd er in het Europees Parlement een stemming gehouden waarbij men, in tegenstelling tot het voorstel, CCCTB verplicht wil maken voor alle Europese vennootschappen, behalve voor de kmo's. De stemming geeft aan dat de inhoud van het voorstel tot richtlijn nog ter discussie staat en dit bleek tevens uit het debat tijdens het symposium.

Debat

In het debat kwamen zeven thema's aan bod m.b.t. CCCTB. De thema's werden door de moderator, de heer Johan Van den Driessche, voorgelegd aan de panelleden in de vorm van citaten en gaven aanleiding tot interessante en levendige discussies. We vatten voor u de belangrijkste bevindingen samen.

CCCTB voldoet aan het principe van subsidiariteit

Volgens de heer Jean Baeten, hoofd van de fiscale afdeling van het VBO, beschikken we over te weinig informatie om te oordelen of de vennootschapsbelasting beter op Europees niveau dan wel op nationaal niveau wordt geregeld. Verschillende nationale parlementen hebben hieromtrent reeds hun visie geformuleerd. De heer Baeten meent dat dit vaak te snel en ondoordacht gebeurde. Hij geeft aan dat, naast het principe van subsidiariteit, ook het principe van proportionaliteit belangrijk is. Uit de impactstudies van de Europese Commissie besluit hij dat België onder CCCTB te maken zal hebben met een reductie in taksinkomsten, jobs en investeringen.

De voorzitter van de Unit Company Tax Initiatives van de Europese Commissie, de heer Thomas Neale, spreekt het argument tegen dat er te weinig informatie beschikbaar is. Hij geeft aan dat de impactstudie van de Europese Commissie rekening houdt met vijf verschillende scenario's. Bovendien zijn de verschillende landen vaak niet in staat de nodige informatie aan te reiken en zijn ze niet vertrouwd om bij wijzigende nationale maatregelen de impact hiervan na te gaan. Neale geeft toe dat er minder snel zal kunnen worden beslist op Europees niveau, maar dit hoeft niet noodzakelijk een nadeel te zijn.

Professor Gérard van de Université Catholique de Louvain wil graag meegeven dat er een informele subsidiariteitstest is ontwikkeld door professor Pelkmans van 'the College of

Europe' te Brugge. Samengevat geeft deze test een opsomming van de baten en kosten verbonden aan de implementatie van een CCCTB op Europees niveau. Uit het onderzoek van professor Pelkmans blijkt dat de kosten de baten overschrijden.

CCCTB moet optioneel zijn

De heer Stefaan Vandamme, CFO Van de Velde NV, is voorstander van optionaliteit, maar geeft aan dat er nog heel veel onzekere factoren zijn. Zo is hij erg bezorgd om de taks- en opvolgingskosten, ten gevolge van het naast elkaar bestaan van twee systemen (nationaal en CCCTB). Volgens een studie van de Big 4 zouden in de Belgische ondernemingen de kosten met 8 à 10 % toenemen. Vandamme verwacht dat *transfer pricing* onder CCCTB niet volledig zal verdwijnen. Bovendien zullen ook *transfer pricing*-regels van toepassing blijven op alle entiteiten buiten de CCCTB-groep.

Een vrije keuze is nodig om de economieën de nodige zuurstof te geven

Professor Gérard is voorstander van een verplichte invoering van CCCTB. Indien CCCTB optioneel is, moet er werk worden gemaakt van waterdichte antimisbruik- en CFC-regels om zo de belastbare basis te beschermen. Twee andere deelnemers aan het debat, professor Christoph Spengel van de Universiteit van Mannheim in Duitsland en de heer Steven Claes, *tax partner* Ernst & Young, zijn niet te vinden voor een verplicht systeem. Volgens hen is een vrije keuze, en dus de mogelijkheid tot taksplanning, nodig om de economieën de nodige zuurstof te geven. Takscompetitie heeft ook gunstige effecten.

CCCTB hoeft geen harmonisering van het belastingtarief na te streven

De heer Claes stelt dat de Europese Commissie geen harmonisatie van het belastingtarief nastreeft om zo de verschillende landen makkelijker te overhalen tot de invoering van CCCTB. Voor de Europese landen zal de belastingvoet immers het enige instrument zijn om de budgettaire effecten van CCCTB te beïnvloeden. Toch merkt Claes op dat er

De moderator van het debat Johan Van den Driessche

stemmen opgaan, voornamelijk vanuit de grote landen, om een soort minimum belastingvoet op te leggen. Een van de suggesties is om dit minimum te bepalen als 40 % van het gemiddelde Europese belastingtarief.

De heer Vandamme vult aan dat men niet alleen mag focussen op het tarief van de vennootschapsbelasting. Indien landen een geharmoniseerd tarief opgelegd krijgen, zullen ze hun inkomsten vrijwaren door de tarieven van bv. de sociale zekerheid en btw aan te passen.

CCCTB valt te verkiezen boven CCTB

Professor Spengel is van mening dat men eerst moet streven naar een geharmoniseerde belastbare basis (CCTB) en pas in een latere fase naar een consolidatie en verdeling van de basis (CCCTB). De onmiddellijke implementatie van CCCTB lijkt hem praktisch onhaalbaar om verschillende redenen. Zo zijn er bijvoorbeeld heel wat technische problemen die nog niet uitgeklaard zijn m.b.t. de verdeelsleutel, de entry/exit rules en de verrekening van lokale taksen. Bovendien levert CCTB ook heel wat voordelen op, zoals het beschikken over duidelijke gemeenschappelijke regels en het reduceren van de opvolgingskosten.

De heer Baeten beaamt dat er nog heel wat problemen zijn met de consolidatie en de verdeling van de gemeenschappelijke basis. Toch vindt hij CCTB geen optie, omdat verliesverrekening door consolidatie precies het belangrijkste voordeel is van CCCTB voor de ondernemingen. Bovendien betreurt hij dat Europa geen verdere inspanningen heeft gedaan om mogelijke oplossingen voor een aantal knelpunten op korte termijn te optimaliseren, zoals met betrekking tot de verschillende systemen van *transfer pricing*.

Voor België zullen de notionele interestaftrek en investeringsaftrek niet meer mogelijk zijn

CCCTB mag geen ruimte bieden voor nationale *tax incentives*

De heer Claes stelt dat het huidige voorstel van de Europese Commissie geen ruimte laat voor nationale aftrekken op de gemeenschappelijke basis. Voor België zullen de notionele interestaftrek en de investeringsaftrek niet meer mogelijk zijn. Hij geeft wel aan dat de aftrekbare kosten onder CCCTB ruimer zijn dan bij vele nationale systemen. Ook mogen alle R&D-kosten in rekening worden gebracht. De heer Claes is van oordeel dat een geharmoniseerde basis de transparantie zou verbeteren, maar dat het toch mogelijk moet blijven om bepaalde nationale incentives toe te laten via *tax credits*.

De heer Neale merkt op dat het voorstel van de Commissie het hanteren van *tax credits* niet verbiedt. Hij maakt hierbij wel de bedenking dat de Commissie er geen voorstander van is om *tax credits* veelvuldig toe te passen, want dit doet de inspanningen voor meer transparantie voor een deel teniet.

Een verdeelformule op basis van verkopen, materiële vaste activa en personeel is een faire verdeling

Professor Gérard vindt dat niet zozeer het principe van *fairness*, maar wel het efficiëntieprincipe van belang is. Dit

betekent dat de verdeelformule vooral factoren moet bevatten die weinig manipuleerbaar zijn. Naar analogie met de Verenigde Staten zou de factor *sales*, die weinig beïnvloedbaar is, het grootste gewicht moeten krijgen in de formule. Professor Spengel is van mening dat het argument dat bepaalde factoren erg manipuleerbaar zijn, te sterk in de verf wordt gezet. Zo betwijfelt hij dat ondernemingen immateriële vaste activa te pas en te onpas verschuiven naar landen met een lage belastingvoet. De heren Vandamme en Claes delen deze mening en geven aan dat immateriële activa de succesfactoren vormen van vele ondernemingen en om die reden bij uitzondering het land van de hoofdzetel verlaten. Zij opteren ervoor om de factor immateriële vaste activa op te nemen in de verdeelformule, mits toepassing van een antimisbruikmaatregel.

De controle van de gemeenschappelijke aangifte moet gebeuren in het land van de hoofdbelastingplichtige

De heer Neale is ervan overtuigd dat de controle van de gemeenschappelijke aangifte om praktische redenen in het land van de hoofdbelastingplichtige moet gebeuren. Een vrije keuze leidt tot chaos en vertragingen in het beslis-

singsproces. De details van het administratieve luik moeten nog worden onderhandeld, maar een feit is dat de verschillende lidstaten elkaar moeten leren vertrouwen.

De heren Baeten en Claes denken dat vele landen niet klaar zijn om die taak op zich te nemen. Zo is België bijvoorbeeld niet vertrouwd met het consolideren van belastbare basissen en zullen de verschillende landen de wetgeving anders interpreteren. Een Europese taksautoriteit die alles centraal regelt van A tot Z, kan een oplossing bieden.

Besluit

Uit het debat kunnen we besluiten dat verschillende technische en praktische zaken rond CCCTB nog verder moeten worden uitgeklaard. Hoe CCCTB er concreet zal uitzien en wanneer dit systeem effectief zal worden geïmplementeerd, zal de toekomst uitwijzen. Een invoering van CCCTB zal voor Europese groepen alleszins belangrijke fiscale en praktische gevolgen met zich meebrengen. Het is dus van groot belang de actuele ontwikkelingen van dit dossier verder op te volgen! ●

Samenstelling debat

Moderator:

Johan Van den Driessche, onafhankelijk bestuurder, voorheen voorzitter van de EU Tax Centre of KPMG Europe

Panelleden:

Steven Claes, Tax Partner, Ernst & Young

Marcel Gérard, Professor in Economics and Taxation, Université catholique de Louvain

Thomas Neale, voorzitter Unit Company Tax Initiatives – DG Tax & Customs Union, European Commission

Christoph Spengel, Professor of Business Administration and International Taxation, University of Mannheim

Stefaan Vandamme, Chief Financial Officer, Van de Velde NV

Jean Baeten, voorzitter Tax Department, Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO-FEB)